

Beretning fra bestyrelsen i Amager Fælleds Venner

Generalforsamling den 19. april 2022

Denne beretning omfatter perioden fra foreningens stiftende generalforsamling i august 2020 frem til nu. På grund af coronaepidemien blev der ikke afholdt generalforsamling i 2021.

Der er sket ufatteligt meget i de knap to år, foreningen har eksisteret. Koordinationsgruppen, forskellige arbejdsgrupper og støtter af vores sag har gennemført et væld af aktiviteter.

Perioden har været præget af både op- og nedture.

Kort efter foreningens stiftelse startede høringen om lokalplan og miljørapport for byggeriet på Lærkesletten. Amager Fælleds Venner deltog meget aktivt i processen. Vi lavede rundvisninger på det planlagte byggeområde med mange deltagere, arrangerede et flot fakkeltog med flere tusind deltagere rundt om byggeområdet i oktober 2020, skrev høringssvar og læserbreve, tog kontakt til politikere, indrykkede annoncer, deltog i borgermøde og meget andet.

Der blev sat rekord i antal høringssvar. Hele 2354 deltog i høringen, stort set alle vendte sig imod byggeplanerne.

På trods af den omfattende modstand vedtog et flertal i Københavns Borgerrepræsentation den 4. februar 2021 lokalplanen for byggeriet. Høringen kom til at fremstå som en ren skueproces, hvor der ikke blev lyttet til befolkningen.

Det var en svær situation for Amager Fælleds Venner, men på trods af frustration over beslutningen fortsatte kampen med at forhindre byggeplanerne på mange forskellige fronter. Der blev sendt klager, anmeldelser og rejst sagsanlæg mod forskellige myndigheder, gennemført udadvendte protester og igangsat en underskriftsindsamling for at få en folkeafstemning om byggeplanerne på Amager Fælled og Stejlepladsen.

Det omfattende arbejde er blevet gennemført på trods af coronaepidemien og alle de begrænsninger, restriktionerne har betydet.

Klager, anmeldelser og sagsanlæg

Vores forening har givet os det lovmæssige grundlag for at kunne interagere direkte med de offentlige myndigheder. Det har vi udnyttet fuldt ud i den forgangne periode, hvor vi har sendt et væld af klager og anmeldelser og også rejst sag mod bygherre.

Vi har sendt politianmeldelser samt klager til blandt andet klagenævnene, Miljøstyrelsen, Miljøministeriet, Naturstyrelsen, teknik- og miljøborgmesteren, Ankestyrelsen og ombudsmanden.

Vi har også uden held forsøgt at få Amager Fælled udnævnt til særligt beskyttet naturområde, et såkaldt Natura 2000 område.

Det, der har fyldt mest i perioden, er vores klage til Planklagenævnet samt Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnene valgte i juli 2021 at give vores klage opsættende virkning, indtil den var færdigbehandlet. Vi nåede at fejre sejren, inden bygherre og Københavns Kommune forsøgte at omgå nævnenes beslutning og fortsætte med byggeforberedelserne på Lærkesletten.

Vi var nødt til at stævne bygherre for at få stoppet byggeriet og kunne fejre endnu en sejr, da Københavns Byret i august 2021 slog fast, at alt arbejde på Lærkesletten skulle indstilles, indtil nævnenes endelige afgørelse var faldet. Byggestoppet var dog betinget af, at Amager Fælleds Venner kunne stille en sikkerhed på to millioner kroner. Det virkede helt uoverskueligt. Men vi startede en indsamling på Facebook, og på kun 29 timer var målet på to millioner nået. Et overvældende resultat. Stor tak til alle vores fantastiske støtter, der gjorde det muligt.

Med afgørelsen i byretten skrev vi danmarkshistorie, da man aldrig tidligere har stillet en bygherre til ansvar på denne måde. Det åbner op for nogle helt nye muligheder, som andre grønne organisationer også kan tage i brug.

I december 2021 kom så afgørelsen fra klagenævnene. Det var en stor nedtur for vores bevægelse. Klagenævnene gav os godt nok ret i, at den vedtagne lokalplan og miljørapport havde mangler, men vurderede samtidig på baggrund af store mængder supplerende dokumenter fra bygherre, at byggeriet godt kan gennemføres uden at overtræde EU's habitatsdirektiv eller andre naturregler.

I februar 2022 stævnedes Amager Fælleds Venner Miljø- og Fødevareklagenævnet til Københavns Byret. Vi mener ikke, at nævnets afgørelse i december er foregået efter EU-reglerne. Når den oprindelige miljørapport, den såkaldte VVM-tilladelse, ikke opfyldte reglerne, burde behandlingen af hele sagen være gået om i stedet for at blive godkendt på baggrund af en stor mængde supplerende oplysninger, der aldrig har været i høring.

Vi er også ved at forberede en klage over Planklagenævnet.

Arbejdet med klager, politianmeldelser og sagsanlæg har krævet en enorm arbejdsindsats fra mange frivillige, der har nærlæst tunge dokumenter, love og regler og været med til at indsamle fakta, der kan underbygge vores argumentation på et sagligt grundlag.

Udadvendte protester og aktiviteter

Sideløbende med det juridiske arbejde har Amager Fælleds Venner gennemført en lang række udadvendte protester og aktiviteter i de sidste små to år.

Der har været en række forskellige demonstrationer: Store demonstrationer på Rådhuspladsen, mindre demonstrationer på Bjerget eller foran Byretten, virtuel demonstration, folkering om Tornangerland, fakkeltog med mere.

Vi har også deltaget i klimamarch, stor landsdækkende demonstration for klima, natur og biodiversitet samt Støtteevent for byens vilde Natur & Kultur i samarbejde med Fiskerhavens Venner, der kæmper for at forhindre byggeri på Stejlepladsen i Sydhavnen.

Dertil kommer protester og markeringer, som medlemmer og støtter af Amager Fælleds Venner har taget initiativ til. Det gælder for eksempel en række t-shirt-aktioner, hvor folk med Bevar Amager Fælled bluser samledes forskellige steder for at skabe opmærksomhed om sagen. Eller sympatikørsel fra den lokale Harley Davidson Klub på Amager. Tak til vores mange støtter for stor iverigdom og handlekraft.

Samme aften, som Borgerrepræsentationen stemte ja til lokalplanen, startede Amager Fælleds Venner sammen med Fiskerhavns Venner en underskriftindsamling for at få en folkeafstemning om byggeplanerne på Lærkesletten og Stejlepladsen. Mange venner af Amager Fælled engagerede sig i underskriftindsamlingen, der var med til at brede kendskabet til vores kamp ud til nye kvarterer i byen. Mere end 52.000 underskrifter blev samlet ind. Et klart bevis på den store folkelige opbakning til vores kamp. Men politikerne har arrogant afvist kravet om en folkeafstemning.

Stor betydning for at holde gejsten oppe har også Klagekoret haft. Koret blev dannet på et udendørs stormøde på Bjerget i foråret 2021 arrangeret af Amager Fælleds Venner, Extinction Rebellion og Arternes Ambassade København i fællesskab. Koret har lige fejret et års fødselsdag og har stort set hver tirsdag i hele sin levetid sunget for naturen foran byggepladsen samt ved mange af vores demonstrationer.

Ud over de nævnte ting har Amager Fælleds Venner også arrangeret rundvisninger, deltaget i affaldsindsamling, Fælledens Dag, valg møder, grundlovsarrangementer med mere.

Dokumentation

I hele perioden er der gjort et kæmpemæssigt arbejde af medlemmer af koordinationsgruppen og mange frivillige støtter med at dokumentere overgreb på naturen, manglende overholdelse af love, regler og retningslinjer samt politikernes forkerte påstande.

I en 55 sider lang rapport har Amager Fælleds Venner dokumenteret, at der er store problemer på Lærkesletten med sikring af de såkaldte bilag IV-arter, der er beskyttet af EU's habitatsdirektiv. Det drejer sig især om stor vandsalamander. Rapporten dokumenterer, at arbejdet på Lærkesletten gik i gang lang tid før, den krævede indsamling af padde var overstået. Den afslører også store mangler ved de paddehegn, der skal holde stor vandsalamander og andre padde ude af byggeområdet. Heller ikke de fælder, hvor paddeerne skulle fanges, lever op til basale krav.

I Tornsangerland, hvor rydning af naturen startede i januar i år, står det helt galt til med sikring af den fredede stor vandsalamander. Rydningen gik i gang, før stor vandsalamander var indsamlet som krævet i VVM-tilladelsen. Det skete, mens vandsalamanderne stadig var i vinterhi. Kommunen har også fjernet kvasbunker, der beviseligt er vinterraststeder for stor vandsalamander.

Helt absurd anklager Miljøstyrelsen ikke kommunen eller bygherre for deres ulovligheder, men truer i stedet medlemmer af Amager Fælleds Venners paddegruppe, der har gjort et stort arbejde med at påvise eksistensen af stor vandsalamander i området, med politianmeldelse og straf. "Forbrydelsen" består i forsigtigt at have ledt efter vandsalamandere, taget dem op og registreret dem. Et arbejde, der er nødvendigt, fordi kommunen og bygherre ikke påtager sig den opgave, som ellers burde være deres. Amager Fælleds Venner har sendt en klage til ombudsmanden, for at få ham til at gå ind i sagen.

Amager Fælleds Venner har i øvrigt dokumenteret, at Københavns Kommune kan købe Amager Fælled fri, så der ikke behøver at blive bygget på Lærkesletten. Kommunens kasse bugner, og den kan overføre pengene for Lærkesletten til By & Havn uden, at det går ud over bygge- og anlægsloftet. Det har Indenrigsministeriet bekræftet over for os. Med den dokumentation har vi spændt ben for en af politikernes mest brugte påstande om, at der ikke er råd til at droppe byggeplanerne, fordi pengene skal bruges til at betale af på metrogælden.

Kontakt til politikerne

En vigtig del af vores arbejde er også kontakt til politikerne. Der er gennem hele perioden sendt stribevis af breve til medlemmer af Borgerrepræsentationen. Derudover er der blevet taget snakker med enkelte politikere og grupper på Rådhuset, som er centrale i forhold til, om byggeriet bliver gennemført eller ej. Politikere er også blevet inviteret på rundtur på Fælled. Der har været og er stadig løbende kontakt til teknik- og miljøborgmesteren samt de partier, der er modstandere af byggeriet.

Det var positivt, da Dansk Folkeparti i 2021 besluttede at forlade aftalen om byggeriet. Men trods pres valgte SF og Radikale desværre ikke at følge trop.

Vi førte en aktiv valgkamp op til kommunalvalget i 2021. Vi var med på valgmøder, havde annoncer på blandt andet busser, arrangerede demonstration to dage før valget og meget andet i kampen for at få valgt et flertal mod byggeplanerne.

Det lykkedes at få et nyt flertal i Borgerrepræsentationen af partier, der er erklærede modstandere af byggeriet, det vil sige også inklusiv SF og Radikale. Med blandt modstanderne er også Nye Borgerlige, der ikke var valgt ind, da lokalplanen blev vedtaget.

Men vi kan konstatere, at det ikke har betydet noget i forhold til byggeplanerne. Radikale og SF fastholder, at der skal bygges, nu hvor klagenævnene har godkendt lokalplan og miljøvurdering.

Kontakt til medierne

Vi har udsendt en lang række pressemeddelelser i løbet af perioden og har derudover i mange tilfælde taget personlig kontakt til nogle af de store dagblade, for at få dem til at tage en konkret historie.

Det har resulteret i omtale i mange forskellige medier. Blandt de mest trofaste til at dække vores sag er TV Lorry og flere af lokalaviserne.

Vores egne medier

Amager Fælleds Venners facebookgruppe har en uvurderlig betydning i forhold til at komme ud med information om vores arbejde og få input fra vores mange støtter. I løbet af det sidste halvandet år er antallet af medlemmer i gruppen mere end fordoblet fra 15.000 i november 2020 til over 33.000 medlemmer i dag. Det er et bevis på den store, brede folkelige opbakning, der er til vores sag.

Vi er også blevet langt mere aktive på Instagram i den forgangne periode.

Til gengæld fungerer vores hjemmeside ikke på grund af tekniske problemer. Der har

været lagt en indsats i at få en ny hjemmeside op at stå, men det er ikke lykkedes. Der er på det seneste lavet en ny og mere enkel hjemmeside, der endnu ikke er publiceret, men som vil kunne bruges til at lægge centrale dokumenter op på. Det vil være en opgave for den nye bestyrelse at beslutte, om der skal lægges kræfter i at få en ny hjemmeside og hvad karakter, den i så fald skal have.

Økonomisk arbejde

Alle de mange aktiviteter, der er gennemført i perioden, har kun været mulige, fordi der løbende er blevet samlet mange penge ind. Vores trofaste støtter er meget gavmilde.

Ud over egentlige indsamlinger har der været et omfattende salg af merchandise ved mange forskellige arrangementer. Vi har også fået en webshop i perioden.

En arbejdsgruppe har derudover gjort et ihærdigt arbejde med at søge støtte fra forskellige fonde.

Samarbejde med andre organisationer

Amager Fælleds Venner har i perioden samarbejdet med en lang række bevægelser og organisationer omkring forskellige arrangementer og initiativer.

Det gælder Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, NOAH, Fiskerhavns Venner, Extinction Rebellion, Arternes Ambassade, Stop Lynetteholm og mange andre.

En kæmpemæssig frivillig indsats

Hele den kæmpemæssige indsats, der er beskrevet i denne beretning, er udført af frivillig arbejdskraft. Først og fremmest medlemmerne af koordinationsgruppen har løftet de mange forskellige opgaver.

Det samme har medlemmerne af en række forskellige arbejdsgrupper som for eksempel retssagsgruppen, fondsgruppen, moderatorgruppen, paddegruppen, redaktionsgruppen, jordforureningsgruppen og politikerkontaktgruppen.

Dertil kommer en meget omfattende indsats fra mange af Amager Fælleds Venners frivillige og støtter, der har samlet underskrifter, leveret vigtig dokumentation, gransket love og dokumenter, solgt merchandise, sat plakater op, hjulpet til ved demonstrationer og andre arrangementer, taget fotos, lavet videoer, lavet musik, performance, billedkunst, plakater, bøger eller podcast til støtte for Amager Fælled, skrevet læserbreve og så videre.

Derudover har en lang række kunstnere stillet gratis op ved demonstrationer til støtte for Amager Fælled.

Den meget omfattende indsats har kun været mulig, fordi hundredvis af mennesker har været aktivt inddraget i arbejdet.

Ikke alt har været perfekt

Mange opgaver er blevet løst og løst rigtig godt, som det fremgår af denne beretning. Men der er selvfølgelig også lavet fejl og er sager, der ikke er blevet håndteret på en god måde.

Der er også opgaver, vi har måtte lade ligge, fordi der ikke var kræfter til at løfte dem på kvalificeret vis.

Vi har arbejdet med løbende orientering ud til medlemmer og facebookgruppen om de initiativer, der er gang i. Men den side af sagen kan helt sikkert forbedres, så der bliver mere synlighed og åbenhed omkring vores arbejde. Det vil være godt, at den nye bestyrelse tager fat om det.

Der er løbende blevet taget initiativer i forhold til at inddrage medlemmer og frivillige i arbejdet, men også det arbejde kan forbedres. For eksempel kunne det være en ide at afholde jævnlige stormøder, hvor deltagerne kan komme med ideer til arbejdet og melde sig til konkrete opgaver.

Et område, hvor vi kunne have gjort langt mere, hvis der var kræfter til det, er arbejdet i forhold til medierne. Det vil være godt, hvis vi kunne opprioritere det, så vi i højere grad kan være med til at sætte en politisk dagsorden.

Hvad nu?

Vores bevægelse har stået i en ekstremt svær situation efter klagenævnets accept af byggeplanerne i december sidste år og rydningen af Tornsangerland i starten af året. Det er dybt frustrerende for os allesammen at se på, mens naturen ødelægges.

Oven i den svære situation har flere af de centrale folk i koordinationsgruppen været nødt til at stoppe eller trække ned på deres indsats efter et årelangt engagement for Amager Fælled. Det gælder blandt andet vores formand for foreningen og talsmand Steffen Rasmussen, der gennem mange år har ydet en helt formidabel indsats for Amager Fælleds Venner. Af personlige årsager har Steffen været nødt til at stoppe som formand og talsmand. Tak for din fantastiske indsats, du er meget svær at erstatte. Heldigvis nyder vi stadig godt af Steffens talenter og store viden i arbejdsgruppen omkring retssagerne. Og heldigvis er der kommet en række nye folk til i koordinationsgruppen.

Der er altså en meget svær situation både eksternt og internt for vores bevægelse, som selvfølgelig har påvirket arbejdet i de seneste måneder. For at komme videre er det vigtigt, at vi sætter fokus på nogle klare visioner, der kan skabe begejstring og optimisme trods alt.

Der tegner sig en række områder, hvor vi efter bestyrelsens mening skal sætte ind fremadrettet i kampen for Amager Fælled:

– Vi skal fortsætte arbejdet med retssagerne mod Miljø- og Fødevareklagenævnet samt Planklagenævnet. Som en del af retssagen i byretten, arbejder vores advokat på at få EU-retten ind i forhold til en vurdering af, om habitatsreglerne er overholdt ved nævnets behandling af sagen.

– Vi planlægger også at rejse en anden type sag i EU-systemet. Vores advokat Louise Faber peger på, at den bedste strategi vil være at klage til EU-kommissionens Miljøagentur over, at Danmark undlader at udpege naturområder til Natura 2000 områder, selvom de opfylder kravene. Danmark er et af de lande, der udpeger færrest Natura 2000 områder. Sagen vil konkret dreje sig om Amager Fælled, fuglebeskyttelsesområdet ved Egholm og eventuelt også Nordhavnstippen. Der bliver tale om en udfordring af miljøretten, som ikke er sket før.

– I det hele taget er der brug for, at vi sætter fokus på, hvordan politikere og myndigheder manipulerer med miljølovgivningen, samtidig med at de taler om betydningen af natur og biodiversitet. Vi kan være med til at pege på, at fifleri med den eksisterende lovgivning er en af årsagerne til, at det konstant går tilbage for naturen og biodiversiteten i Danmark. Vi skal fremstå som dem, der kæmper for naturen og overholder loven, og guide politiet og pressen i retning af de ulovlige handlinger begået af for eksempel politikerne, By & Havn og Fælledby på Amager Fælled og andre steder.

– Vi skal fortsætte vores formidling af, hvilket fantastisk område Amager Fælled er. Der er brug for arrangementer, hvor børn og voksne i alle aldre kan mødes i nysgerrigt gåpåmod og bliver klogere på byens lunge. Vi skal sikre, at Amager Fælled i al sin pragt og væld gives videre til nutidens og fremtidens borgere.

– Vi står også overfor kampen om at bevare Strandengen som det unikke naturområde, der er tale om, og som vi en gang har reddet fra byggeplaner. Denne gang har kommunen planer om en asfalteret cykelsti gennem området sammen med belysning, bygninger og kloakering på området. Vi noterer os, at selv vores fredningsmyndigheder accepterer, at Strandengen benævnes som et grønt areal, der senere kan bruges til byudvikling.

– Vi skal arbejde med at sætte fokus på problemerne med forurening i jordbunden på det planlagte byggeområde. De sidste målinger viser, at de giftige og kræftfremkaldende dampe har et større omfang end tidligere målt, så der måske er brug for en aktiv udsugning. Og der regnes fortsat med store mængder metandampe. Vi mangler informationer om, hvad det betyder for hele projektets økonomi og hvilken sundhedsrisiko, det indebærer.

– Vi skal fortsat sætte fokus på, at kommunen stadig har legale muligheder for at stoppe byggeriet, og at kommunen har penge til betale for det – uden at det kommer til at gå ud over andre opgaver i kommunen

– Kampen for Amager Fælled er en af mange kampe i København mod byggeri og ødelæggelse af natur og grønne områder. Der er brug for, at alle byens grønne bevægelser og organisationer står sammen mod en udvikling, hvor naturen hele tiden nedprioriteres til fordel for endnu mere boligbyggeri. Det er langt lettere for politikerne, By & Havn og bygherrer at tromle hen over naturen, hvis vi ikke står sammen, men kæmper hver vores kamp. Med sammenhold øger vi chancerne for at vinde. Som et skridt i den retning har Amager Fælleds Venner taget initiativ til sammen med en række andre grønne bevægelser og organisationer at arrangere en stor fælles manifestation søndag den 12. juni under overskriften: Beskyt byens natur - Mere natur i byen.